

Bernal, 24 d'agost de 1992

Estimat Matthew,

ja et devies pensar que m'havia mort! Ara em toca a mi de disculpar-me pel retard a escriure't. Veig que la teva darrera és del 23 de juny, que déu n'hi do el temps que ha passat. El que passa és que, des que vaig tornar, m'he dedicat a traduir com un bastaix: al matí, Middlemarch, i a la tarda he enllestit Notícies del Paradís de David Lodge, per a EUMO, i a fi de mes penso acabar Tot casant la mare i d'altres històries de Gerald Durrell; després, em queda una antologia de contes de Rudyard Kipling, que em donaran feina, ja que hi surten molts personatges indis, i ell mira de reflectir la seva manera de parlar, cosa que en dificulta la comprensió i, per tant, fa més lenta la traducció. Tot això em té malament, perquè aquí el cost de vida s'eleva cada dia, però, en canvi, el dòlar el mantenen planxat, de manera que el canvi no m'afavoreix gens i cada vegada he de treballar més per tal de poder fer bullir l'olla, de tal manera que no tinc temps ni per llegir (ja no parlem d'escriure...)

Sé que vas poder conèixer la Glòria, si bé no vau poder enraonar gaire, oi? S'hi va estar pocs dies i també anava de bòlit. El mes que ve, vindrà el nostre fill, en Xavier, amb el cor universitari de Neuquén, a cantar a València, en un festival de cors internacional. Pensa venir uns dies a Barcelona, però no sap quant de temps s'hi podrà quedar. Ell té el teu telèfon i tant de bo us pugueu veure i conèixer, ni que sigui.

T'agraeixo les coses que em vas enviar. Em pogut veure la inauguració i la cloenda de les Olimpíades per TV. La impressió que han causat és excel·lent i ha quedat demostrat que els catalans saben fer bé les coses, però jo diria que també ha quedat clar que, tot i tenir una llengua distinta, etc, Catalunya és Espanya. D'altra banda, tinc la ràbia al cos per les detencions d'independentistes i les tortures a què els van sotmetre, entre els quals hi ha un amic meu, co-autor del Diccionari eròtic i sexual d'Ed. 62, en Ramon Piqué, a qui acabo de fer quatre ratlles per manifestar-li la meva solidaritat. Ja cal que les institucions del país mirin de posar fre a aquestes arbitrarietats, inadmissibles en un país Estat que és vol democràtic, perquè si baden es poden trobar com a l'Argentina dels anys 70, amb 30.000 desapareguts...

El Crazy Cook, quan vaig venir ja l'havia acabat, però ja saps com són els editors, a mi em van fer córrer com un foll i, després, àlls, en veure que ja no podien sortir abans que l'edició en castellà, ja no tenen cap pressa. Aquí també ficaran la pots, perquè volen posar-li el títol de El gall foll, mentre que jo havia proposat El pardal foll, ja que en català això de pardal té la connotació de cock, és popular i fins i tot graciós, potser més que no pas tátola, i de més a més és masculí, però... què hi farem! Fuck a duck! Ha, ha, ha! Per cert que no recorde pas com ho vaig traduir, això.

Seguint amb en Miller, en Toni va donar a la Glòria el llibre de la Mary V. Dearborn, però encara no l'he pogut llegir. Hauria volgut fer-lo fotocopiar i enviar-te'l pel Xavier, però ell viu a Neuquén, o sigui que l'hi hauria d'haver enviat per correu, cosa perillosa, i, de més a més, no sé si et podrà veure. Així que m'he estimat més retenir-lo, de moment. Te'l tornaré quan tingui un missatger segur. D'acord? Per cert que, dels llibres fotocopiats an-

teriors, em falten un parell de pàgines. A la correspondència de Rives-Child, em falten les 112-113. A la correspondència Miller-Durrell, falten: la 524-525; les fotos 4 i 5 (entre les pàgs. 240-241) i les pàgs. 502-503. No hi ha pressa, però si me les pots enviar, t'ho agrairé. T'envio la fotocòpia d'una nota que va sortir no fa gaire en un diari local, que em sembla interessant, sobretot per l'anunci d'un assaig a càrrec de l'Erica Jong, oi? Trobo que tens molta raó en això que dius sobre la "self-consciousness" de Miller, i tant! I, efectivament, no és que Crazy Cock el consideri dolent, eh? El que trobo és que, després d'haver llegit totes les altres coses d'ell, aquest és un llibre que té interès per a l'estudiador de la seva obra, per tot el que s'hi troba en germen, com les coses que tu assenyaes, però no crec que el lector comú el consideri tan bo. Per a mi, el tema està tractat amb molt més nivell literari al final de Sexus: empra la primera persona i tot plegat resulta més colpidor, més angoixant i acabes sentint commiseració per aquell pobre diable que ha arribat a l'escala més baixa, en sentir-se com un gos. L'Alfred Perlès, concretament, deia que era el llibre pitjor que havia llegit mai, i suposo que per algun motiu en Miller no el va voler publicar quan encara vivia.

(i Lawrence)

Pel que dius respecte a Joyce, /et volia remarcar que, si bé potser tens raó (amb tot cfec que en Lawrence va ser un precursor per a Miller, malgrat que s'enfilava per una mena de mística enrevessada), hauries de veure les cartes que escrivia a la seva dona!!! Si no les coneixes, te les recomano: Selected Letters, ed. by Richard Ellmann, The Viking Press, New York, 1976. Em refereixo a Joyce, eh?, perquè això ha quedat una mica enrevessat, també, recony!

Vas rebre la meva postal? Bé, ja t'hi deia alguna cosa respecte a com us agrafa, a tu i a la Désiree, les fines atencions que vau tenir amb mi, a les quals jo no vaig correspondre ptou, i espero poder posar-hi remei en una propera ocasió, si mai es presenta. La Désiree és molt generosa, quan diu que em troba simpàtic. Ella sí que ho és, de simpàtica, i preciosa... Així que ull viu, tu! I mira que la confiança mata l'home, eh? Sort en tens que visc tan lluny..., que si no... Fora broma, jo m'ho vaig passar de colló de mico amb vosaltres, amb la recança de no haver pogut concretar alguna altra reunió, sobretot allò de la Penya...

No estic massa d'ullera i em penso que aquesta carta potser causarà una sensació depriment, però no volia deixar passar més temps sense donar senyals de vida. Has de pensar que encara no he escrit ni a en Toni ni a en Carbó. Comprenc que és difícil que vingueu per aquests verals. Quant a tornar nosaltres al terror, si he de guiar-me pel meu estat d'ànim actual, et diria que no ho veig en un "futur previsible", com dius tu, em sembla que correctament. De moment, amunt i crits! Records de la Isabel i de la Glòria, extensius a la Désiree, a la qual jo li envio un parell de petonius ben dolços (ep, amb el teu permís, eh?), juntament amb una forta abraçada per a tu, estimat amic, del teu